

בתי המשפט

פ 040221/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 25/05/03

בפני: כב' השופט דר' עודד מודריק

		מדינת ישראל	בעניין:
המאשימה	תאר	ע"י ב"כ עו"ד	
		נ ג ד	
		[REDACTED] 2.	
נאשם	גבאי-מנדלמן	ע"י ב"כ עו"ד	

הכרעת דין

החלטתי לזכות את הנאשם.

האישום

כתב האישום במתכונתו המקורית כוון כנגד שני נאשמים; [REDACTED] (להלן: "עטיאס") [REDACTED] (להלן: "הנאשם"). כתב האישום מייחס לעטיאס ולנאשם קשירת קשר עם גורמים בלתי ידועים לקבלת מזוודה שהכילה סמים מסוכנים מסוג אקסטזי. ביום 4.7.02 הסכים הנאשם – שהוא נהג מונית – לפניית אחד מאותם גורמים אלמוניים, לנסוע למסוף המשלוחים ברח' ארלוזורוב בת"א ולהביא משם מזוודה ובה כ-42 אלף כדורי אקסטזי ולהסיעה לכתובתו של [REDACTED] ברח' לוזון 14 בלוד. הנאשם ביצע את משימת ההסעה, הביא את מזוודת הסמים אל הכתובת הנזכרת לעיל, שם לפתח הבית קידם [REDACTED] את פניו ונטל ממנו את המזוודה.

העובדות הללו לפי טענת כתב האישום, עולות כדי קשירת קשר לביצוע פשע והחזקת סם שלא לצריכה עצמית.

בשלב מסויים של הדיון חזר בו עטיאס מכפירתו באישום שיוחס לו, עניינו הופרד מעניינו של הנאשם ועונשו נגזר.

עובדות שאינן שנויות במחלוקת

למשטרת מחוז המרכז נודע על העברת הסמים המתוכננת ממסוף ארלוזורוב ללוד. ככל הנראה, בראשונה היתה הידיעה שהסמים יגיעו לנמען אחר, אולם בשלב מסויים התברר שמזוודת הסמים תוסע לרחוב לוזון 14 אל ביתו של עטיאס. לפיכך, נערכה המשטרה למעקב אחר הפעולה.

הנאשם הגיע לקרבת ביתו של [REDACTED] סמוך לשעה 15.45. אותה עת, היו ערוכים במארב מוסתר שני צוותי שוטרים. תנועת הרכב ברחוב לוזון היא חד סיטרית. על כן, נערכו הצוותים כך שצוות אחד התמקם במקום כלשהו מצידו הדרומי של הבית הנ"ל והצוות השני התמקם כ-80 מ' מצפון לאותו בית.

כשהגיעה המונית מדגם מרצדס נהוגה בידי הנאשם אל סמוך לפני פתח ביתו של [REDACTED], יצא [REDACTED] מן הבית וניגש אל עבר המונית. הנאשם יצא מן המונית, פתח את תא המטען, שלף משם מזוודה ומסרה לידי עטיאס. הנאשם חזר אל מושב הנהג במונית והחל לנסוע. בו זמנית, יצא הצוות הדרומי ממקום המסתור ורץ לעברו של עטיאס, תוך קריאה "משטרה, משטרה". עטיאס נעצר בחצר ביתו. הצוות הצפוני חסם את דרך הנסיעה של המונית. הנאשם התבקש לעצור. הוא ציית לדרישה ונלקח לחקירה.

בחקירה הכחיש הנאשם כל מודעות לתוכן המזוודה. עיקר טענתו היתה, הן בחקירה והן במשפט, כי ביצע הסעה תמימה של מזוודה לבקשת מזמין הנסיעה; הסעה ממסוף המטענים שליד תחנת הרכבת ארלוזורוב בת"א לרחוב לוזון 14 לוד, בלי שיש לו שמץ של ידיעה על תוכן המזוודה.

ראשי העיקר של טיעוני התביעה

התביעה לא הצליחה לאסוף ראיות ישירות בדבר מודעות של הנאשם לתוכן המזוודה או בדבר קשר פלילי שנכרת בין הנאשם למאן שהוא אחר. טיעון התביעה מושתת על ראיות נסיבתיות בארבע נקודות אלה: א. התנהגות מפלילה של הנאשם; ב. גירסאות סותרות של הנאשם; ג. קשר טלפוני בין הנאשם לספק הסם; ד. גירסה כללית בלתי סבירה של הנאשם.

גרסת הנאשם

למן מעצרו ועד עדותו בבית המשפט מסר הנאשם גרסה שעיקרה כדלקמן. הנאשם הוא נוהג מונית מזה כ-12 שנים. ביום 4.7.02, בסביבות הצהריים התקשר אלמוני אל הטלפון הסלולרי שלו וביקש שהנאשם יעביר מזוודה ממסוף ארלוזורוב בת"א ללוד. הנאשם השיב שהוא כרגע עסוק ויכול לבצע את הנסיעה מאוחר יותר. האלמוני השאיר מספר טלפון של אדם שימסור לנאשם את המזוודה במסוף ארלוזורוב ואכן, כשהתפנה מעט התקשר למספר הטלפון שניתן לו שוחח עם פלוני שניצב מעברו השני של הקו שלא יכול היה לקיים את המפגש להנעברת המזוודה סמוך לשיחה ועל כן נדבר עם הנאשם שתקויים אליו שיחה נוספת זמן מה לאחר מכן. כך היה, הנאשם התקשר שוב, קיבל אישור טלפוני לצאת למסוף ארלוזורוב, נסע לשם, קיבל את המזוודה והסיע אותה ללוד לכתובתו של [REDACTED] לא היה מוכר לו אישית קודם לכן אולם, הוא קיבל את מספר הטלפון של עטיאס מידי מוסר המזוודה ולכן התקשר אליו כשיצא עם המונית מת"א לכיוון לוד וכן שב והתקשר אליו בהיותו סמוך לפני ביתו. הנאשם העביר את המזוודה לידי עטיאס חזר למונית ויצא בנסיעה לדרכו. בהיותו עדיין ברחוב לוזון נצטווה על ידי אדם לעצור, משעצר הזדהה עוצר המונית כשוטר וזה הטיח בפניו את החשד שהוא הביא במוניתו סמים. הנאשם הגיב מיד בשלילת הטענה ובהסבר שהוא ביצע נסיעה תמימה. הנאשם הוסיף כי סיכם עם מזמין הנסיעה שהלה יבוא לתחנת המוניות שבה עבד הנאשם כדי למסור את התשלום (100 ₪) ולפיכך הציע לשוטרים שעצרו אותו שיקימו תצפית מארב ליד תחנת המוניות וכך יוכלו לאתר את מזמין ההסעה כשזה יבוא לשלם.

פירוט טיעוני התביעה*התנהגות הנאשם*

על בסיס עדותם של חלק מן השוטרים שהיו בצוותי המארב הדרומי והצפוני, גורסת התביעה כי הנאשם מיהר מאוד לחזור ולהיכנס לרכבו ולהסתלק בנסיעה מהירה מהמקום. הדבר מעיד, כך סברת התביעה, שלנאשם היתה ידיעה בדבר תוכן המזוודה והוא ביקש להסתלק ככל הניתן מהר מן "הזירה".

העדים שעליהם מבוסס טיעון זה הם אלה: רפ"ק ניסים מחפודה, שניצב בעברו הצפוני של הרחוב והבחין בנאשם "סוגר את תא המטען ובמהירות עולה למונית ופותח בנסיעה מהירה מהמקום" (ע' 6 לפרוטוקול). הוא הוסיף שכאשר שוטרי הצוות הדרומי רצו לעבר ביתו של עטיאס היה עדיין הנאשם מחוץ למונית ולכן בלתי אפשרי שהנאשם לא הבחין בהם (ההבחנה בשוטרים ובריצתם אמורה, לסברת התביעה, להסביר את הנסיון של הנאשם להסתלק במהירות מן הזירה). הבלש אדר רוקח היה בין אנשי הצוות הדרומי. הוא תאר את הריצה והקריאה לעברו של עטיאס. הקריאה "משטרה" ו"עצור" היתה ממרחק של 5, 6 מ' מעטיאס. בשלב הזה הצליח העד להבחין גם בנאשם כשהוא נכנס למונית ונוסע. הוא הדין במפקד התצפית הדרומית, מפקח עמית הלל, שתאר תאור דומה את עניין הריצה והקריאות לעברו של עטיאס.

גרסאות סותרות של הנאשם

כבר ציינתי את גרסתו העקרונית של הנאשם. הואיל והגרסה נמסרה ב-6 הזדמנויות שונות (תגובה למעצר, ארבע הודעות במשטרה ועדות בבית המשפט) דק התובע פורתא בדברים ומצא שהאמרות הנאשם סותרות האחת את השנייה בשלוש נקודות. הנקודה האחת, נוגעת לשאלה מתי נמסרה לנאשם כתובתו של עטיאס. האם אירע הדבר בשיחה טלפונית ראשונה עם מזמין ההסעה כפי שנאמר מפי הנאשם בהודעתו הראשונה (ת/3) או שמא נמסרה הכתובת דווקא מפי עטיאס כפי שעולה מהודעתו הרביעית של הנאשם (ת/6) ומהודעתו השנייה (ת/4). הנקודה השנייה, נוגעת לתמורה הכספית עבור הנסיעה. לפי ההודעה הראשונה של הנאשם הבטיח מזמין הנסיעה למסור את תמורת הנסיעה בסך 100 שקלים לתחנת המוניות (ת/3) ואילו לפי ההודעה השנייה של הנאשם עניין התשלום התברר רק בשיחה שניה של הנאשם עם מזמין ההסעה (ת/4).

הנקודה השלישית, היא עניין מסירת מספר הטלפון הסלולרי של "משלח" המזוודה במסוף ארלוזורוב. לפי ההודעה הראשונה של הנאשם, נמסר לו מספר הטלפון הסלולרי של המשלח בשיחתו הראשונה עם מזמין ההסעה ואילו לפי ההודעה השנייה של הנאשם התקבל מספר הטלפון הסלולרי הזה רק בשיחה שנייה עם מזמין ההסעה.

קשר טלפוני בין הנאשם למזמין השיחה

המשטרה קיבלה מחברת הטלפונים את פלט השיחות היוצאות ממכשיר הטלפון הסלולרי של הנאשם (ת/9). מעיון בפלט השיחות הסתבר שהנאשם, כשבועיים ימים לפני יום העברת המזוודה התקשר ביום מסויים 4 פעמים למספר טלפון מסויים (שיחה אחת היתה פחות משניה, שתי שחות בנות 50 שניות ואחת קצת יותר מדקה). יומיים אחר כך, יצר הנאשם קשר עם אותו מספר טלפון בשתי שיחות קצרות שנמשכו כ-6 שניות האחת וכ-20 שניות השנייה. עוד שתי שיחות אותרו מן הטלפון של האלמוני אל מכשיר הטלפון של הנאשם (טלפון היעד הוא מסוג טוק מן שאין לדעת מיהו בעליו). מן הטלפון ההוא קויימו גם שיחות רבות להולנד.

התביעה טוענת שלקשרי השיחה הללו לא ניתן הסבר ממשי מצידו של הנאשם והוא העלה רק השערות בעלמא.

אי סבירות הגרסה הכללית

טענה נוספת של התובע אי שגרסת הנאשם ולפיה אלמוני ביקש ממנו להסיע מזוודה ממקום למקום בלי שניתנה תמורה מיידית ותוך הבטחה להעביר את התמורה לתחנת המוניות איננה מתקבלת על הדעת. אין זה מנהגם של בעלי ונהגי מוניות לבצע הסעות חינם מבלי שתהיה להם דרך להבטיח את קבלת התמורה או לפחות שתהיה להם כתובת לפנות אליה לקבלת התמורה אם היא לא תשולם.

תגובת הסניגורית לטיעוני התובע

הסניגורית שוללת אחת לאחת את כוחן ומשקלן של הראיות הנסיבתיות שעליהן נסמכת טענת התביעה.

התנהגות הנאשם

אין כל ראיה אובייקטיבית להראות שהנאשם התנהג כמי שביצע עבירה פלילית והוא מבקש להסתיר את זיקתו אל העבירה. ראיה יחידה להסתלקות מהירה מן המקום היא מפי רפ"ק מחפודה. יתר השוטרים שהעידו התמקדו בעטיאס ובמשימת מעצרו ואינם יכולים לתרום כמעט מאומה לענין התנהגות הנאשם. גם עדות מחפודה היא הערכה סובייקטיבית שניתנה לאחר מעשה ואין בה שום מדדים "ממשיים" (מה פירושה של "מהירות"? מה טיבה של "נסיעה מהירה מן המקום"? במיוחד כשמדובר בדרך צרה שמכוניות חונות משני צידיה והמרחק שבין מקום העברת הסם למקום העמידה של הצוות הצפוני קצר ביותר).

הסניגורית הדגישה שהתאור הסובייקטיבי של השוטרים ובמיוחד של מחפודה נובע מידיעתם את העובדה שהנאשם לא הוביל מזוודה תמימה אלא מזוודת סמים ולכן בתודעתם "התפרשה" פעולתו ותגובותיו של הנאשם כפעולות של אדם שפעל במחתרת, שעניי הכל צופיות בו והוא צריך להסתלק במהרה מן המקום.

יתר על כן, כנגד הספק בדבר התנהגות מפלילה העולה מן ה"הסתלקות המהירה" של הנאשם מזירת העבירה מצויות תגובותיו המיידיות ותגובותיו שלאחר מעצרו שהן מעידות על תום ליבו. ראשית, הוא הכחיש מיד כל קשר לסמים וסיפר מיד שביצע משימת העברה תמימה של מזוודה. שנית, הוא הציע לשוטרים לנסות לעקוב אחר זהותו של מזמין ההסעה על ידי המתנה לכך שהוא יבוא לשלם את תמורת ההסעה בתחנת המוניות. הנאשם לא יכול היה לדעת שהחוקרים לא יקבלו את הרעיון שהציע. להיפך, הוא יכול היה לסבור שיקבלו את הצעתו. מכאן, שהגרסה שטוה בדבר מזמין נסיעה אלמוני שהתחייב לשלם מאוחר יותר בעבור הנסיעה איננה המצאה דמיונית.

סתירות בין הודעות הנאשם

את עניין הסתירות לכאורה, פוטרת הסניגורית בהערה קצרה שמדובר באדם שאיננו בקי ומנוסה בחקירות. הוא היה המום מן המעצר ולא מן הנמנע שפרטים בודדים התחלפו לו אלה באלה בזכרונו ומכאן השונות המעטה שיש בין הודעה אחת למשניה. הדבר דווקא מעיד על תום לב ותמימות הרבה יותר מאשר גרסה יצוקה החוזרת על עצמה כל אימת שמוסר הגרסה נשאל אודותיה והיא נראית לכן כדבר שאדם תכנן לומר אותו מראש.

תקשורת בין הנאשם למזמין ההסעה

בעניין שיחות הטלפון שחשודות להיות שיחות אל מזמין ההסעה אמרה הסניגורית שאין כל אינדיקציה לכך שאלה שיחות שבהן מתוכננת כביכול מזימת העברת סמים. איננו יודעים אם קודם לכן התקשר בעל הטוק מן ההוא אל הנאשם וניסה ליצור איתו קשר. יתכן שהיו שיחות מקדימות כאלה שבהן הושארה לנאשם הודעה בתא קולי ושהנאשם עשה נסיונות להחזיר שיחה אל אותו מקור. אפשר לראות בפלט השיחות אינדיקציה לכך

שהושארה לנאשם הודעה בתא קולי ושהוא משך שיחות מן התא. מאוד יכול להיות עוד מוסיפה הסניגורית, שהגורמים שיזמו את העברת הסמים בחרו בנאשם להיות בלדר בלי ידיעתו ובמשך תקופה מסוימת בדקו אותו וזה מקור השיחות הנזכרות. יכולים להיות הסברים נוספים לשיחות הללו ומכל מקום ככל שהשיחות מעוררות חשד, אין בו די כדי לקשור את הנאשם אל מעשי העבירה. יושם אל לב שהשיחות התנהלו בשעות העבודה, שהן קצרות ביותר, ושאינן לנו פלטי שיחות טלפון נכנסות אל הטלפון של הנאשם ומכל זה קשה מאוד להסיק מסקנה שהנאשם ניהל שיחות עם קושרי קשר לבצע פשע בנסיבות הללו.

סבירות כללית של הגרסה

עדויות נהגים מן התחנה שבה עבד הנאשם תומכות בדבריו שמקובל לבצע העברות חפצים לפי הזמנה אנונימית משהו ותוך הבטחה לקבל את התמורה במועד מאוחר. הדבר מקובל מפני שיש קשיי פרנסה לנהגי המוניות ואין להם ברירה אלא לקבל גם הזמנות קצת חשודות כאלה בתקווה שהזמין אכן יעמוד בדיבורו ובידיעה שגם אם לא יעמוד בדיבורו ההפסד הכספי אינו גדול. הסיכוי רב על הסיכון.

אם הותירו עדויות אלה ספק כלשהו, באה עדותו של חוקר פרטי שהסניגוריה שכרה או בקשה את שרותו וזה ניסה והקליט בסתר כמה נהגי מוניות בלוד שכולם כאחד נענו לבקשתו להסיע חפץ ממסוף ארלוזורוב או תחנת הרכבת שם ללוד תוך הבטחה שהתמורה תמסר מאוחר יותר (נ/6).

הכרעת הדין

משבאתי לכאן הגעתי לכלל מסקנה שיש לזכות את הנאשם מכל אשמה מחמת הספק. מן הצד הפיזי של האשמת החזקת הסמים המיוחסת לנאשם מצויה לפני הודאה מפי הנאשם. שהרי אין חולק שהוא הסיע מזוודה ובה סמים במוניתו וכי מסר את המזוודה לעטיאס. אלא, שהנאשם טען לחוסר מודעות מוחלט, אפילו לא ברמה של חשד, לעובדת קיומם של הסמים במזוודה.

התביעה לא הרימה את ניטלה, נטל השכנוע, להראות את קיומה של המודעות הנדרשת אצל הנאשם. הראיות הנסיבתיות מעוררות לכל היותר חשד. לא כל הראיות הנסיבתיות מעוררות חשד כלפי הנאשם. לא מצאתי בסיס מספיק בעדויות השוטרים לקבוע שהתנהגות הנאשם בזירת העבירה היתה "מפלילה". מקובלים עלי דברי הסניגורית ולפיהם השוטרים שראו את התנהגות הנאשם כנסיון לבצע הסתלקות חפוזה ממקום העבירה הושפעה, כנראה, מן הידיעה שלהם שבמזוודה היו סמים. כך "תורגמה" פעולת הנאשם להיות פעולה חפוזה ומהירה. אינני יכול להתעלם מן האפשרות הסבירה שנוצר אצל השוטרים פירוש מוטעה לאופי הפעולה של הנאשם.

הסתירות כביכול שבהודעות הנאשם הן בנקודות שוליות. בשום פנים אין סתירה ואין פרכה ברעיון המרכזי או בנקודות המרכזיות של גרסת הנאשם ולכן הסתירות המינימליות הללו לא זו בלבד שאינן מחשידות את הנאשם אלא אף תורמות לתחושת האמינות שעדותו בבית המשפט יצרה.

גרסתו הכללית בדבר קבלת משימת הסעה בלי להבטיח את התשלום ובלי ביטחון שיוכל לחפש את האחראי לתשלום נראתה בעיני בתחילה תמוהה מאוד. אלא, שנראה שהתמיהה הזאת התגבשה אצלי כשופט בשל היעדר ידיעה מכילי ראשון בדבר המציאות השוררת בתחום העבודה הזו של שירותי הסעה במונית. המציאות הסתברת בעדויות מפי נהגי מוניות אחרים ובעדותו של החוקר הפרטי כמפורט לעיל ואני שוכנעתי שאין שום דבר בלתי סביר ויוצא דופן בהזמנת נסיעה בדרך שהתרחשה בעניינינו.

נותרה אם כן, שאלת ההתקשרות עם מזמין ההסעה. שיחות מסויימות בטלפון הסלולרי של הנאשם היו ללא באור חד חד ערכי. עם זה, הנטל הראייתי הוא נטלה של התביעה ולא הנאשם הוא זה שצריך להוכיח את חפותו ולהסיר כל חשד מעימו. נניח שהשיחות הללו מעוררות חשד. נניח שיש בהן צידוק למעצרו הראשוני ולחקירתו. אין בהן מאומה מעבר לכך. ואין די בהן כדי לגבש ראיה מכרעת להוכיח שהנאשם היה מודע לתכולה של המזוודה שהסיע.

ממילא משלא הוכחה מודעות הנאשם להחזקת סמים במוניתו לא קם אפילו מסד ראשוני להניח עליו את האישום בקשירת קשר לבצע העברת סמים.

על יסוד האמור, אני מזכה את הנאשם מן האישומים שיוחסו לו. משפסקתי כך, אני חוזר אל ראש הכרעת דין זו כדי להוסיף בה פסקה המקיימת את מצוות החוק להודיע את דבר הזיכוי בתחילה.

ניתנה היום כ"ג באייר, תשס"ג (25 במאי 2003) במעמד הצדדים

דר' **עודד מודריק**,
שופט

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח